

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Langemark-Poelkapelle:

- Sint-Andreaskerk te Bikschote
- Onze-Lieve-Vrouw Madonnakerk te Madonna
- Sint-Juliaankerk te Sint-Juliaan
- Sint-Paulus-Bekeringkerk te Langemark
- Onze-Lieve-Vrouwkerk te Poelkapelle

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt tussen het centraal kerkbestuur (vertegenwoordiging van elke kerkfabriek en deken) en het lokaal bestuur (burgemeester, algemeen directeur, financieel directeur)

Hiervoor werd er overleg georganiseerd op:

- 17 oktober 2023
- 23 april 2024
- 13 februari 2025
- 18 maart 2025

Het MAT verleende een positief advies op: 10 maart 2025.

Dit kerkenbeleidsplan vervolgens goedgekeurd:

- Beleidsploeg Bisdom Brugge op 4 april 2025
- gemeenteraad van de gemeente Langemark-Poelkapelle op datum.

FICHE PER KERKGEBOUW

1. Sint-Andreaskerk te Bikschote

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1.1. Identificatie

Naam	Sint-Andreaskerk
Geografische ligging	Bikschotestraat 101, 8920 Bikschote
Eigenaar	Gemeente
Bescherming(en)	<ul style="list-style-type: none">• Niet beschermd• Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed

1.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/44117>

Kerkgebouw

Georiënteerd bedehuis midden omhaagd kerkhof met onder meer bakstenen kruiswegstaties, [oorlogsgedenkteken](#) met inscriptie "Bikschote aan zijne helden - 1914-1918" en in zuidwestelijke hoek, [kapel](#) toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Rust en Vrede, zie opschrift. Oudste vermeldingen van kerk verwijzen naar circa 1200. Huidige, neogotische hallenkerk naar ontwerp van architect M. Hocepied (Moeskroen) van 1921: imitatieve wederopbouw van een laatgotische hallenkerk met westtoren, traditioneel kerkschema van het kustgebied; hersteld en vergroot naar ontwerp van architect J. Lernould (Ieper) van 1863-64 en toen voorzien van een uitgewerkte vierkante toren overgaand in een achthoek, getypeerd door wimbergen en naaldspits; terugkeer naar regionaal torenpatroon bij de wederopbouw.

De plattegrond ontvouwt een voorgeplaatste westtoren, een driebeukig schip van vijf traveeën, een koor van één rechte travee en driezijdige sluiting, twee zijkoren van één smallere travee met rechte sluiting, een zuidelijk gelegen sacristie, bergruimte ten noorden en doopkapel ten noordwesten in aansluitende stijl. Verankerde gele baksteenbouw op ijzerzandstenen sokkel; rood bakstenen metselaarstekens voornamelijk op toren en oost- en westgevels; leien spits en zadeldaken. Vierkante westtoren van vier geledingen gestut door middel van haaks op elkaar gestelde hoeksteunberen met versnijdingen. Aanleunend polyonaal traptorentje van drie geledingen - de twee bovenste met korfbogige casementen - onder bakstenen spits, tegen zuidgevel. Geprofileerd spitsboogportaal onder bakstenen druiplijstje. Erboven, spitsbogig drielicht (bakstenen tracering) onder strek van afwisselend rode en gele baksteen op afzaat en doorgetrokken lekdrempel. Derde geleding: gekoppelde, blinde spitsboogvensters: tweelichten met bakstenen maaswerk op dito afzaat. Gekoppelde spitsbogige galmgaten op dito afzaat. Aflijnend korfboogfries. Borstwering met rondboogfries? gevat tussen polygonale hoektorentjes onder bakstenen spits, met kruisbloem. Naaldspits. Flankerende westelijke tuitgevels met aandak en muurvlechtingen. Aanleunende noordwest gelegen doopkapel onder lager zadeldak begrensd door westelijke tuitgevel met aandak en muurvlechtingen; roosvenster met cirkelvormige traceringen, onder druiplijst. Zuidelijke tuitgevel gestut door middel van haaks op elkaar staande hoeksteunberen met versnijding; spitsbogig tweelicht (bakstenen tracering) op afzaat, onder strek van rode en gele baksteen. Zijbeuken en koor geritmeerd door middel van steunberen met versnijding en spitsbogige drielichten (bakstenen maaswerk, vervangen in noordelijke gevel) op afzaat met doorgetrokken lekdrempel; aflijnend tandlijstje. Zijkoren begrensd door oostelijke tuitgevel (zie westgevel) met gemarkeerd schoorsteenverloop en geprofileerde schoorstenen.

Bepleisterde hallenkerk. Spitsbogige scheibogen op arduinen zuilen met achtzijdige sokkel en uitgewerkte knopkapitelen. Houten spitstongewelven met trekhaken. Toren met geplafonneerde begane grond.

Mobilair. Voornamelijk neogotisch, zie biechtstoelen koorgestoelte, preekstoel. In zijkoren en sacristie, communiebank (deels verguld smeedijzer), 18de eeuw.

- Archief van het Kadaster, Dienst der Verwoeste Gewesten, 6820.
- Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Brugge, 144.
- ROOSE-MEIER B., *Fotorepertorium van de Belgische bedehuizen, Provincie West-Vlaanderen, Kanton Ieper I*, Brussel, 1978-1979, p. 19-20.

Bron: DELEPIERE A.-M., HUYS M. & LION M. 1987: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie West-Vlaanderen, Arrondissement Ieper, Kanton Ieper*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 11n1, Brussel - Turnhout.

Glasramen

In de kerk bevinden zich vijf spitsboogvormige glasramen, ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog. Ze herdenken de vlucht van de inwoners van Bikschote, hun terugkomst en de wederopbouw van het dorp, door een parallel te trekken met het Bijbelse verhaal van de vlucht uit Israël naar Egypte. De eerste vier glasramen zijn gesigineerd en gedateerd: "J. Peene-De Lodder, 7 Naaldenstraat Brugge, 1925".

Bron: BOGAERT N. & DECOODT H. 2004: *Glasramen (Bikschote – WOI)* [online], <https://id.erfgoed.net/teksten/391780> (geraadpleegd op 30 april 2022).

Orgel

Orgel door Frans Vos uit 1926.

Immaterieel erfgoed:

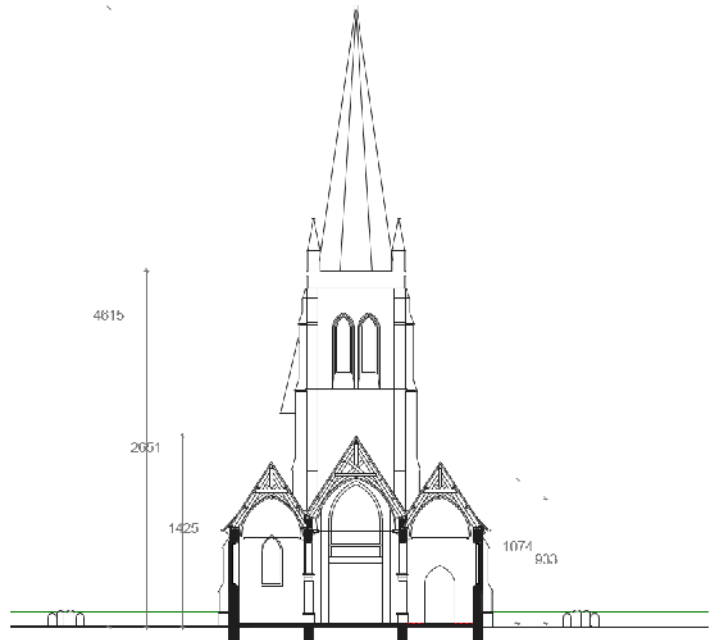
In het verleden was er een jaarlijkse processie en Noveen.

Noveen en Processie: Historische bronnen vermelden dat er in Bikschote een noveen werd gehouden ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Rust en Vrede. Een krantenartikel uit 1937 kondigt het begin van deze noveen aan op 2 juli, de feestdag van O.L.V. Bezoeking. Sinds het wegvallen van de wekelijkse weekendvieringen wordt deze processie (Noveen) niet meer actief georganiseerd.

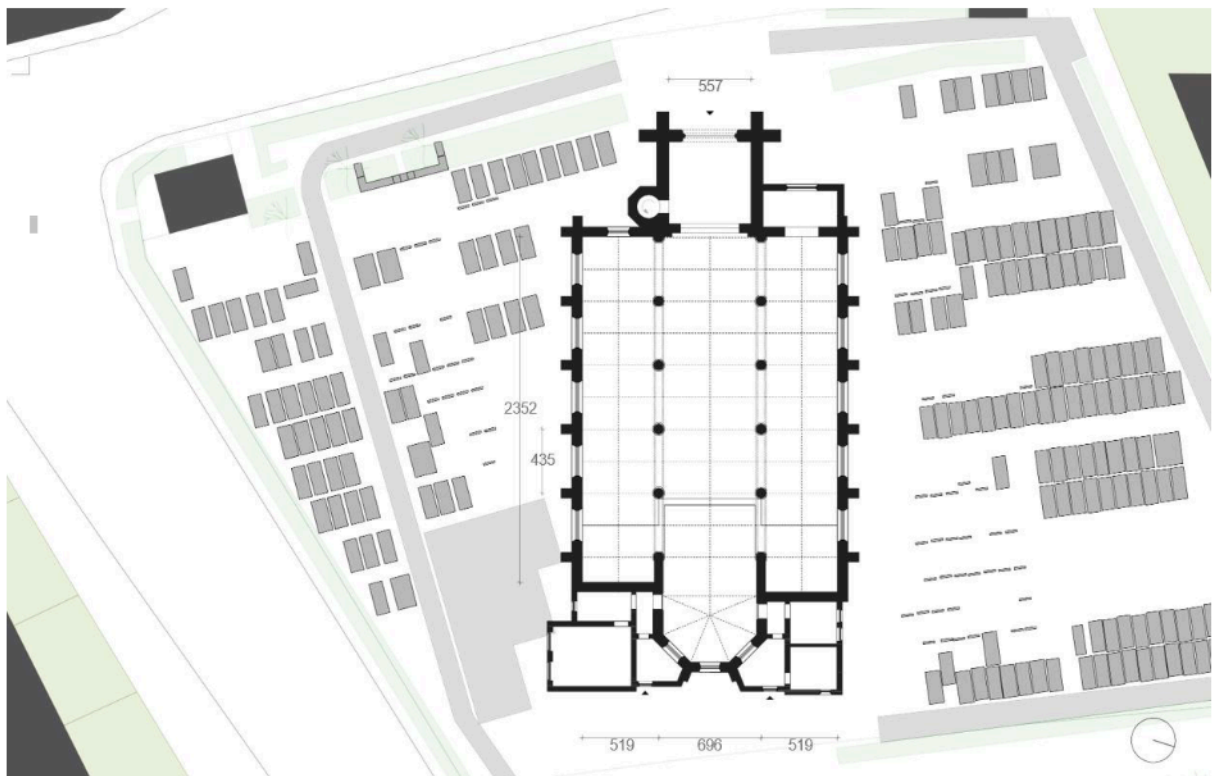
Architecturale mogelijkheden

Grondplan Bestaande kerk:

- Portaal: +/- 30 m²
- Doopkapel: +/- 14 m²
- schip: +/- 360 m²
- koor: +/- 60 m²
- sacristie : +/- 30 m²
- Chauffage, sanitair & kuismateriaal: : +/- 26 m²

Grondplan:

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

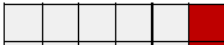

Conditie score van laatste inspectieverslag (2022)

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Slecht
onderhoud		Matig
risico op gevolgschade		Acuut
toegankelijkheid		Matig

toelichting Er zijn dringend restauratiewerken nodig aan de daken en gevels.

DAK

bouwfysische toestand		Zeer slecht
onderhoud		Zeer slecht
risico op gevolgschade		Acuut

toelichting Het dak van het kerkgebouw is in slechte staat. Op meerdere plaatsen ontbreken leien. De dakbedekking is aan vernieuwing toe.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Redelijk
onderhoud		Matig
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting De zinken goten en afvoeren zijn in redelijke staat. Het zink zelf is in vrij goede staat. We merken wel een verstopte afvoer op aan de toren en de goten zijn sterk vervuld met uitgevallen leien en duivennesten.

Meest recente restauraties:

In 2006 werden werken uitgevoerd om de stabiliteit van de fundering van de zuidelijke gevel te verbeteren naar aanleiding van verzakkingen. Deze werken werden echter niet naar behoren uitgevoerd. De kerkvloer ligt in deze zone niet meer vlak en er zijn enkele scheuren in het metselwerk. Dit is ook het geval voor de eerste travee van de zuidelijke middenbeuk. Er is opvallende vorstschade aan het metselwerk van de toren, voornamelijk aan de westzijde.

Algemene conclusie:

De toestand, vooral van de daken is slecht. Gezien omvang van deze problemen en de dringendheid, is er een lopend dossier om de kerk gedeeltelijk af te breken en een nieuwe, beperkte liturgische ruimte op te trekken binnen de contouren van het bestaande gebouw.

1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Beschermde stads- of dorpsgezichten Nee
waarvan de kerk deel uitmaakt

Beschermde landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Kerkgebouw	<ul style="list-style-type: none"> • Verlichting van de toren: enkel tijdens de kerstperiode • Luiden van de klok(ken): Er is een torenuurwerk met klokken die ieder uur luiden. Er zijn 3 klokken aanwezig. Om 8u 's ochtends wordt het 'Angelus' gespeeld. De klokken hebben een apart 'speel' programma voor begrafenissen en voor feestelijkheden.
Andere	In de buurt van de kerk ligt er nog een gemeenteschool (kleuter en lager-onderwijs)

1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Openingsuren	Meestal gesloten, maar de nabijgelegen kapel wordt wel dagelijks geopend.
Liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijkse misviering (2de weekend van de maand) • Dopen, trouwfeesten en begrafenissen (ad hoc)
Niet-liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse kerstmarkt • Tentoonstelling (ad hoc) • Alternatief voor schoolfeest tijdens regenweer
Socio-culturele organisaties in de (deel)gemeente, al dan niet verbonden aan de kerk, die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk(en):	/

2. Sint-Paulus' Bekeringskerk te Langemark

2.1. Identificatie

Naam	Sint-Paulus' Bekeringskerk
Geografische ligging	Markt 50, 8920 Langemark
Eigenaar	Gemeente
Bescherming(en)	<ul style="list-style-type: none">• Niet beschermd• Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed

2.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/52489>

- Driebeukige hallenkerk met westtoren in "neo-baksteengotiek" naar ontwerp van architect Thierry Nolf (Torhout) van 1921. Toren heropgebouwd volgens het algemeen geldend (toren-) patroon van de streek.
- Heropgebouwd tussen 1923 en 1925 door Fr. Couwenbergh – Jan Vanderlyck.
- Ingewijd op 28/09/1925 door Mgr Waffelaert.

De plattegrond ontvouwt een vooropgeplaatste westtoren, een schip van vier traveeën, een transept van anderhalve travee met rechte sluiting, een koor van twee + één smallere rechte travee en een driezijdige sluiting, twee zijkoren van twee rechte traveeën en vlakke sluiting, een zuidelijke sacristie, een noordelijke bergruimte en zuidwest gelegen doopkapel, laatst genoemde in aansluitende bouwtrant. Verankerde rode baksteenbouw; natuurstenen torensokkel (Franse Zandsteen) en gevelparement van Euvillesteen (?). Leien zadeldaken. Vierkante westtoren van vier ongelijke geledingen, gemarkeerd door middel van cordonvormende lekdrempels van arduin. Haaks op elkaar gestelde hoeksteunberen, eindigend op overhoekse wimbergen en pseudocasementen, naar boven toe verslankend. Tegen de noordzijde aanleunende vijfzijdige traptoren met aflijnend rondboogfries onder tandlijst.

Gedrukt spitsbogig westportaal in geprofileerde natuurstenen omlijsting met hogelversiering. Spitsbogig vierlicht met bakstenen tracering en afzaat, onder natuurstenen driuiplijst. Twee gekoppelde spitsbogige casementen (tweelichten) met bakstenen maaswerk, onder natuurstenen driuiplijst ter hoogte van derde geleding. Gekoppelde spitsbogige galmgaten (tweelichten) met afzaat en natuurstenen driuiplijst. Borstwering met spitsbogenfries tussen polygonale hoektorentjes met stenen spits, licht overkringend, op natuurstenen fries met bloemknopmotief; hoektrompen. Bakstenen naaldspits met natuurstenen hogels. Flankerende westelijke tuitgevels (natuurstenen dekplaten) met aandak en muurvlchtingen, gestut door middel van overhoekse steunbeer met versnijdingen; spitsbogig tweelicht, zie toren. In oksel van

zuidelijke torenwand en westgevel van zuidbeuk, haaks aangebouwde doopkapel met zuidelijke tuitgevel; spitsbogige muuropeningen.

Zijbeuken, transept en koorpartij geritmeerd door middel van steunberen met versnijding en spitsboogvensters (vierlichten in schip en transept, drie- en tweelichten in koorpartij) met bakstenen tracering en afzaat onder doorgetrokken natuurstenen druiplijst. Uitspringend transept eindigend op tuitgevels analoog aan westgevels en oostelijke zijkoorgevels.

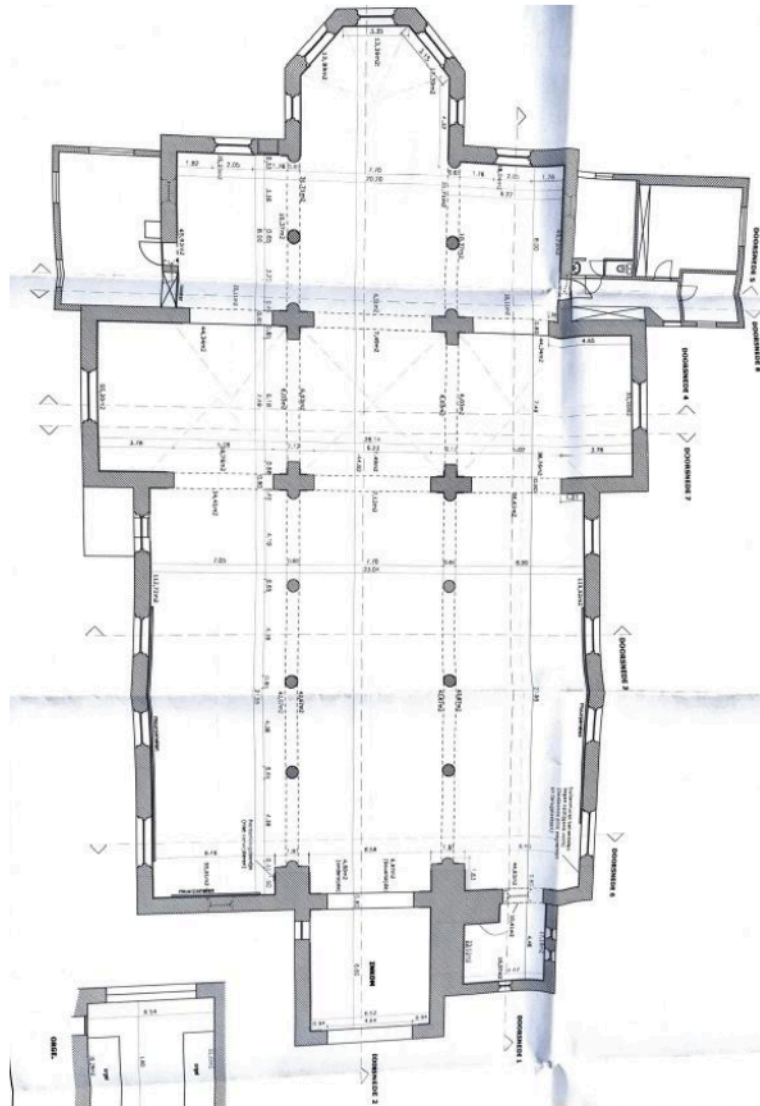
Tegen zuidkoor aanleunende sacristie, tegen noordkoor aanleunende bergruimte, beide onder zadeldak (nokrichting parallel aan het koor).

Driebeukige hallenkerk: bakstenen spitsbogige scheibogen op arduinen zuilen met achzijdige sokkel en knoppenkapiteel. Houten spitstongewelven met (beschilderde) trekbalken boven schip, transeptarmen en koorpartij; houten kruisribgewelf boven de kruising en geplafonneerde begane grond in de toren.

In het noordelijk transept van de kerk bevindt zich een groot spitsboogvormig glasraam, ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog, geschonken door de ingenieur Pierre Nyssens en zijn echtgenote Valerie Convent.

- Orgel: Orgel door Jules Anneessens (Menen) uit 1929
- Meubilair: Koorbanken, biechtstoelen en preekstoel met neorenaissancistische inslag. Ontwerp van Speiser, leraar St-Lucasschool.
- Glasramen koor: drie ramen door Coppejans (Gent): O.L.Vrouw; H. Sacrament; Sint-Paulus' Bekering
- Kunstwerken: "Kruisweg van Liefde", 2009 van Luc Hoenraet (1941 - 18/4/2023); 5 werken, geschilderde kruisweg 20ste eeuw

Architecturale mogelijkheden

- Het portaal is ruim, achter de toegangspoort glazen afscheidingswand met zijdelingse automatische schuifdeuren. Voor de poort is een dubbele glazen deur die over volle breedte van de poort open kan gezet worden voor feestelijkheden of begrafenissen.
Houten scheidingswand naar de kerk, met grote dubbele deur in het midden en twee zijdeuren.
- Doopkapel met doopvont. Aparte ruimte met verhoogde vloer, aparte elektrische verwarming, meubels en kleine muzikinstallatie. Kan plaats bieden aan 15tal personen.
- Doksaa met orgel. Bereikbaar via de draaitrap vanuit het portaal, achter gesloten deur.
- Sacristie. Aparte verwarming op elektriciteit. Ruim voorzien aan ingemaakte kasten.
(aanbouw aan de kerk)

- Keuken naast sacristie. Aanrecht, koud/warm water, bergingsruimte.
- Gang sacristie: bergingskasten voor oa de tapijtloppers op verrijdbare rollen.
- Zolder boven de sacristie, bereikbaar via vaste trap: bergingsruimte.
- Toilet, lavabo, opslaglokaal frequent gebruikt materiaal; toegangsdeur kant markt.
- Verwarmingslokaal. Toegangspoort naast het koor. Ruime berging, extra bergingsplaats op de zolderruimte onder het dak. Geen vaste trap (ladder).
- Wandeling op de toren: prachtig uitzicht over de dorpskern en omgeving.

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw. Geen recent verslag beschikbaar (>10 jaar)

Technieken

- Elektriciteit werd niet herkeurd de laatste twee decennia
- Verlichting : halogeen lampen 1000W in de nok. Door LED te vervangen.
- Noodverlichting is boven alle uitgangen voorzien in 2023.
- Verwarming/Stookinstallatie:
 - o kerk: Vivox warmeluchtblazer met mazoutbrander, 300kW, installatie 2014
 - o Doopkapel & sacristie: elektrisch
- Voor zover bekend geen asbest aanwezig (de bouw werd in 1925 afgewerkt)
- Wifi met internet
- Geluidsversterking met 4 micro's, 2 draadloze micro's, CD & MP3 speler...
- Beeldscherminstallatie met 5 beeldschermen, koppeling voor professioneel mengbord voorzien.

Restauraties

- In 2023 werd het binnenpleisterwerk hersteld, werden de binnenmuren volledig herschilderd.
- De buitenmuren werden rondom geïnjecteerd tegen opstijgend vocht. Alle waterafvoeren aan buitengevels werden vernieuwd, waar nodig verbeterd qua traject om verstoppingen te voorkomen.
- In 2010 werd de buitenmuur van de sacristieaanbouw opnieuw gevoegd, waterafstotend behandeld.
- In 1999/2000 werd de toren gerestaureerd (metselwerk, bakstenen). Vooral de 'natte' spits vertoont stilaan terug afbrokkelende bakstenen.

Algemene conclusie

Goede staat

2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Beschermde stads- of dorpsgezichten waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Beschermde landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Kerkgebouw	<ul style="list-style-type: none"> • Geen buitenverlichting meer aanwezig • Luiden van de klok(ken): 's nachts wordt het uur niet meer geluid
Andere	<ul style="list-style-type: none"> • Centraal gelegen op de markt van Langemark. Bushaltes en ruime parking rond de kerk en op de markt. • Aan de markt (nr. 20) is een ruime pastoriewoning gelegen, gerestaureerd als privéwoning in de periode 2000-2010 • Geen parochiezaal meer in gebruik. Voorheen kleine parochiezaal tegenover het kerkportaal, achter de onderpastorie, Markt 48.

2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Openingsuren	dagelijks van 9:00 tot 17:00 (lid van 'openkerken.be')
---------------------	--

Liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Misviering op zon- en kerkelijke feestdagen • Begrafenissen : enkele tientallen per jaar • Huwelijksvieringen : enkele per jaar • Andere liturgische activiteiten (wakes enz): voorbereidingen, ontmoetingsmomenten communicanten en ouders etc. en kermisjaargetijde
Niet-liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • kunsttentoonstellingen (o.a. Ieperse Kunstkring) • diverse tentoonstellingen i.s.m. gemeente, erfgoedcel, parochie etc.
Socio-culturele organisaties in de (deel)gemeente, al dan niet verbonden aan de kerk, die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk(en):	<ul style="list-style-type: none"> • Voordrachten, concerten, huldigingen, prijsuitreikingen ... in de brede socio-culturele sfeer gingen regelmatig door in deze kerk de voorbije jaren.

3. Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Madonna

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

3.1. Identificatie

Naam	Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen
Geografische ligging	Klerkenstraat 165 te 8920 Madonna
Eigenaar	Kerkfabriek
Bescherming(en)	<ul style="list-style-type: none">• Niet beschermd• Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed• Orgel als monument beschermd (29/11/2000)

3.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/153135>

Kerkgebouw

Het kerkgebouw met sacristie is een zaalkerk onder hoog zadeldak uitgevoerd in rode bakstenen. Kenmerkend is dat ze geen pilaren heeft en zo als een architecturaal buitenbeentje

kan worden beschouwd. Het interieur wordt overkluisd met een houten spitstongewelf. Boven het ingangsportaal bevindt zich een getrapd vijflicht.

De vlakopgaande toren die tegen het kerkgebouw is aangebouwd wordt gedekt door een tentdak. De toren heeft een hoogte van 22m en bergt een computergestuurd klokkenspel van vijf klokken (de Lourdesbeiaard) die op 20 november 1955 in gebruik werd genomen. In december 1960 werd op de vier zijden van de toren een torenuurwerk geplaatst.

In 1976 werd in de voorgevel van het kerkgebouw een gedenksteen aangebracht ter nagedachtenis van vier dorpsgenoten die naar Duitse concentratiekampen werden afgevoerd en aldaar overleden. Ze waren betrokken bij de redding op 8 september 1943 van RAF-piloot Malinowski. Ook de naam van de geredde RAF-piloot is op de gedenkplaat vermeld.

De geschiedenis van de kerk begint in 1933. In dat jaar begonnen enkele parochianen - op vraag van de zusters van de Mariaschool - handtekeningen te verzamelen om op de Boskant een eigen kerk en pastoor te bekomen. Het begon hen tegen te steken te moeten 'tjolen' langs de slechte wegen om de zondagsmis in Langemark bij te wonen. De petitie voorzien van de handtekeningen werd nog in datzelfde jaar aan de bisschop van Brugge overgemaakt. Het duurde evenwel twee jaar eer er een (gunstige) beslissing kwam.

Nagenoeg drie jaar later werd de parochie Madonna gesticht als hulpparochie en dit bij KB van 27.12.1935. De parochie strekte zich toen uit over gedeelten van de toenmalige gemeenten Langemark (315 gezinnen), Poelkapelle (65 gezinnen) en Merkem (20-tal huizen). Het leeuwenaandeel van de bewoners in die tijd waren seizoenarbeiders die werkzaam waren op de onmetelijke Franse bievelden.

Onder impuls van E.H. Deltour, die op 4-3-'1936 als eerste pastoor van de Madonna werd aangesteld, kwamen naast de kerk ook de pastorie (thans gesloopt) en het kerkhof tot stand.

De grond - toen een Duitse begraafplaats - werd door het echtpaar Arthur Merghelynck-Julienne Flyps geschonken.

Na verschillende afgekeurde ontwerpen werd het bouwplan van de kerk aanvaard van architect Lode Vandezande (Lier), kozijn van pastoor Deltour.

De aanbesteding van de kerk vond plaats op 24 januari 1939 zowat zes jaar na de petitieactie.

De eerste steen werd gelegd op 16 april 1939 (Beloken Pasen). In deze steen werden, naar aloud gebruik, enkele geldstukken van die tijd ingemetseld

De bouwfirmen Verax uit Langemark was als hoofdaannemer grotendeels verantwoordelijk voor de bouw van de kerk.

De nieuwe parochiekerk O.-L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangen werd ingewijd door mgr. Henricus Lamiroy bisschop van Brugge op maandag 30 oktober 1939.

Orgel

De parochiekerk bezit een orgel dat beschermd is als monument omwille van het algemeen belang, gevormd door de historische, wetenschappelijke en artistieke waarde ervan.

De historische en wetenschappelijke waarde ligt in het feit dat orgels uit de vroege 18de eeuw zeldzaam zijn en in het feit dat van het oeuvre van de vermoedelijke auteur van dit orgel, namelijk Louis Delhaye, nog weinig bewaard is. Dit orgel kan dus als een belangrijke getuige en bron van studie bestempeld worden.

De artistieke waarde ligt in het feit dat de 'orgelmakersfamilie Delhaye' gold als een van de befaamdste Vlaamse orgelmakers. Verder kan aan het orgel nog een socio-culturele waarde toegekend worden gezien het zich bevindt in een regio waarin zich omzeggens geen monumenten meer bevinden wegens de verwoestingen tijdens de eerste wereldoorlog.

Wat de herkomst van het orgel betreft werd - blijkens de kerkrekeningen - in 1724 door 'lowys de la Haies' (Louis Delhaye) een nieuw orgel geleverd in de Sint-Catharinakerk, de voorganger van de Sint-Annakerk te Gent.

In 1957 werd het orgel van deze kerk door de Madonnaparochie aangekocht. De aankoop wordt bevestigd door een brief dd. 2.11.1956 dat in het parochiearchief te vinden is.

Het orgel is beschermd bij Ministerieel Besluit van 29 november 2000.

Op 5 november 2014 diende de kerkfabriek een aanvraag in voor de restauratiepremie die werd toegekend bij Ministerieel schrijven van 19 april 2022.

Het koor is verlicht door middel van zes kleine glasramen.

De parochie beschikt over een digitale en papieren inventaris die in het kerkarchief wordt bewaard.

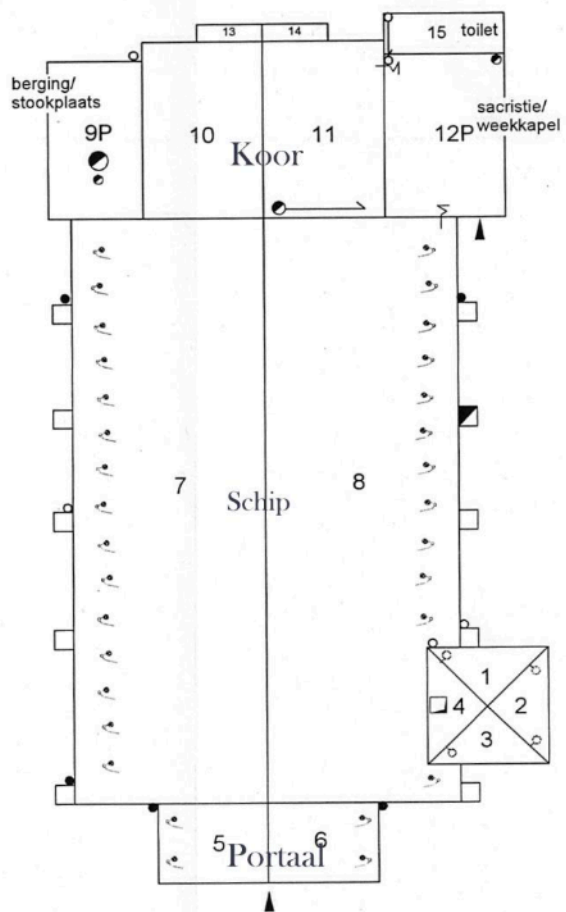
Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is, zoals hoger vermeld, een zaalkerk die technisch via compartimentering makkelijk kan opgedeeld worden in deelruimtes.

Het kerkinterieur heeft 200 stoelen die (eventueel) kunnen aangevuld worden met een 50-tal opplooibare stoelen.

Ruimtes:

- Schip: 375 m²
- Koor: 60 m²
- Sacristie: 27 m²
- Portaal: 15 m²
- Doksaal: 28 m²
- Stookplaats: 27 m²
- Toiletruimte: 11 m²

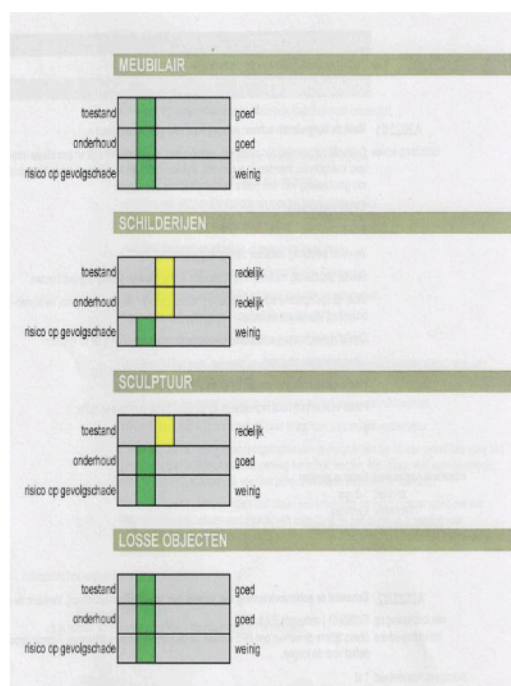
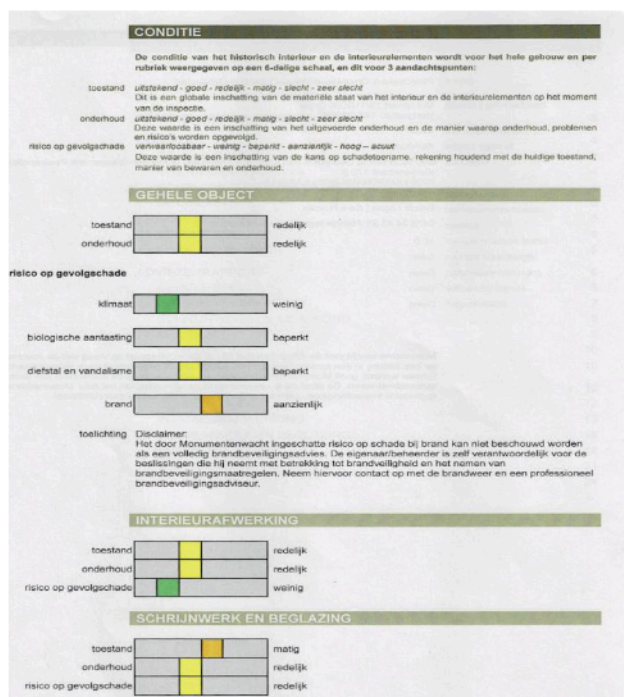

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

- Het laatste verslag van *het bouwkundig aspect* van de kerk dateert van 19 mei 2020.
- Het laatste verslag van *het interieur en de interieurelementen* dateert van 3 juli 2022.

Technieken

- Elektriciteit/verlichting: Het algemene systeem van de elektrische installatie en verlichting is enkele decennia oud en niet meer aangepast. Zo zijn er door monumentenwacht diverse onveilige situaties vastgesteld. Op maandag 29 februari 2024 werd door de firma BTV een keuring uitgevoerd van de elektrische installatie. In het rapport staan diverse (noodzakelijk aan te passen) tekortkomingen. Op 12 april 2024 werd door Fluvius een digitale elektriciteitsmeter geplaatst.
- Verwarming/stookinstallatie: Tot vóór 1964 werd het kerkgebouw verwarmd door een grote kolenkachel die in het midden van de kerk stond. De daarna geplaatste stookinstallatie, die op basis van stookolie functioneert, is nog steeds in gebruik. Ook de installatie dient te worden geoptimaliseerd en nog gekeurd.
- Asbest: Voor het kerkgebouw is voornamelijk nog geen asbestinventaris opgemaakt.
- De geluids- en muzikinstallatie staat (afgesloten in een meubel) opgesteld in de kerk.
- De kerk beschikt niet over waardevolle historische interieurelementen.
- De kerk heeft de voorbije 20 jaar geen belangrijke restauraties ondergaan.

Algemene conclusie

- De conditie van de huidige bewaringstoestand van het hele kerkgebouw is wat de bouwfysische toestand en het onderhoud betreft GOED. Er zijn geen structurele gebreken zichtbaar en er is weinig risico op gevolgschade.
- Het dak is GOED terwijl het risico op gevolgschade REDELIJK is. Dit betekent dat de vastgestelde gebreken nog niet acuut zijn. Wel is een verhoogde waakzaamheid geboden om zo nodig in te grijpen.

- Voor wat de dakwaterafvoer betreft is de toestand GOED terwijl het onderhoud REDELIJK is. Er is WEINIG risico op gevolgschade.
- Acht glasramen zijn evenwel in heel slechte staat en dienen dringend hersteld te worden. Prioriteit dient gegeven aan de vier zuidelijke ramen die er het ergst aan toe zijn. In de meerjarenbegroting is een bedrag voorzien voor de renovatie.
- De conditie van de materiële staat van het interieur en de interieurelementen is REDELIJK. Het risico op gevolgschade is - wat brand betreft - AANZIENLIJK.

3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk bevindt zich in een centrale positie (kern) van de Madonnaparochie en maakt geen deel uit van een beschermd dorpsgezicht of een beschermd landschap.

Beschermd stads- of dorpsgezichten waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Beschermd landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Kerkgebouw	<ul style="list-style-type: none"> • De voorgevel en de toren van het kerkgebouw zijn s' avonds gedeeltelijk verlicht door spots die in de grond zitten. Tijdens de kerst- en nieuwjaarsperiode wordt er sfeervolle kerstverlichting op de gevel en het plein aangebracht. • Luiden van de klokken : Om het uur wordt door de vijf klokken van de Lourdesbeiaard het AVE-Maria gespeeld en om het half uur het refrein. De klokken worden door een Clock O' Matic-motor aangedreven waarvan de bediening opgesteld is in de sacristie
Andere	<ul style="list-style-type: none"> • Dichtbij de kerk is er een ruime parking en ook het openbaar busvervoer heeft recht tegenover de kerk een halte. • De dorpskern ligt op enkele recreatieve wandel, fiets- en autoroutes. • Achter het kerkgebouw ligt het kerkhof dat op 26.11.1938 werd ingezegend. • De naastliggende pastorie, die eigendom van de gemeente was, werd in 2022 gesloopt om plaats te maken voor een recreatieve groene ruimte. • Schuin tegenover de kerk staat het ontmoetingscentrum 't Madointje' dat in 2001 werd ingehuldigd. Het is een sober maar functioneel gebouw en het kloppend hart van de parochie.

- Aangrenzend aan het ontmoetingscentrum bevindt zich de Gesubsidieerde Vrije Basisschool.
- Het vroegere kloostergebouw dat verbonden was aan de basisschool is thans buitenschoolse kinderopvang

3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Openingsuren	Elke dag open voor bezoek buiten de eredienst (o.m. voor stilte/bezinning) en dit gedurende het hele jaar
Liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijke misviering. • Verder zijn er de andere traditionele erediensten zoals: begrafenissen, doopsels- en huwelijksvieringen; communie- en vormselvieringen en schoolvieringen. • Er is in de kerk een Mariabeeld/icoon die het voorwerp vormt van een bijzondere (lokale) devotie. • Jaarlijkse feestelijke misviering voor O.-L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangen, de patrones van de Madonnaparochie. • Herdenking van de overleden parochianen en slachtoffers van beide wereldoorlogen. <p>Het aantal bezoekers voor de maandelijkse misviering is vrij klein en bedraagt naar schatting een 4% van de parochiale bevolking. De aanwezigheid is evenwel zeer variërend. Bij speciale gelegenheden van vormsel en eerste communie is de kerk voor 75% gevuld en voor bepaalde 'uitvaartdiensten' zelfs meer.</p>
Niet-liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Ad hoc tentoonstelling of een concert (o.a. naar aanleiding van 75 jaar Madonnaparochie in 2011 en een tentoonstelling van 500 Mariabeelden in 2013).
Socio-culturele organisaties in de (deel)gemeente, al dan niet verbonden aan de kerk, die belangstelling hebben voor het	<ul style="list-style-type: none"> • Socio-culturele organisaties maken heel zelden gebruik van het kerkgebouw. Ze opteren voor het ontmoetingscentrum

**valoriseren of meer permanent gebruiken
van de kerk(en):**

gezien daar alle sanitaire faciliteiten zoals
keuken en toiletten aanwezig zijn.

4. Onze-Lieve-Vrouw te Poelkapelle

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1. Identificatie

Naam	Onze-Lieve-Vrouw ten hemel opgenomen
Geografische ligging	Guynemerplein z.n. - 8920 Poelkapelle
Eigenaar	Gemeente
Bescherming(en)	<ul style="list-style-type: none">• Niet beschermd• Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed

4.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

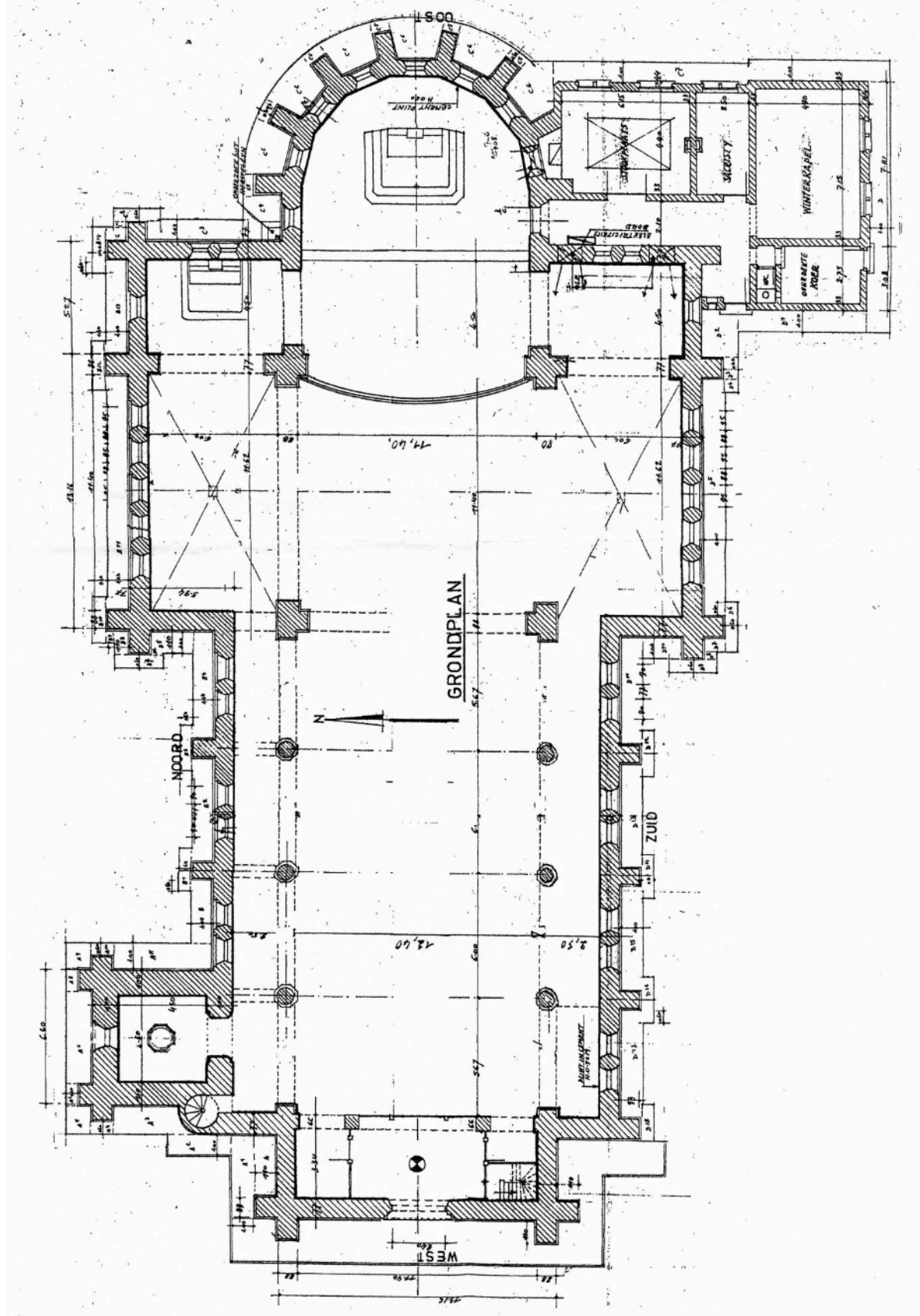
- Inventaris bouwkundig erfgoed Vlaanderen
[Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)
- ODIS (Online Database Intermediaire structuren)
ODIS of <https://www.odis.be/hercules/toonOBJ.php?taalcode=nl&id=377>

Architecturale mogelijkheden

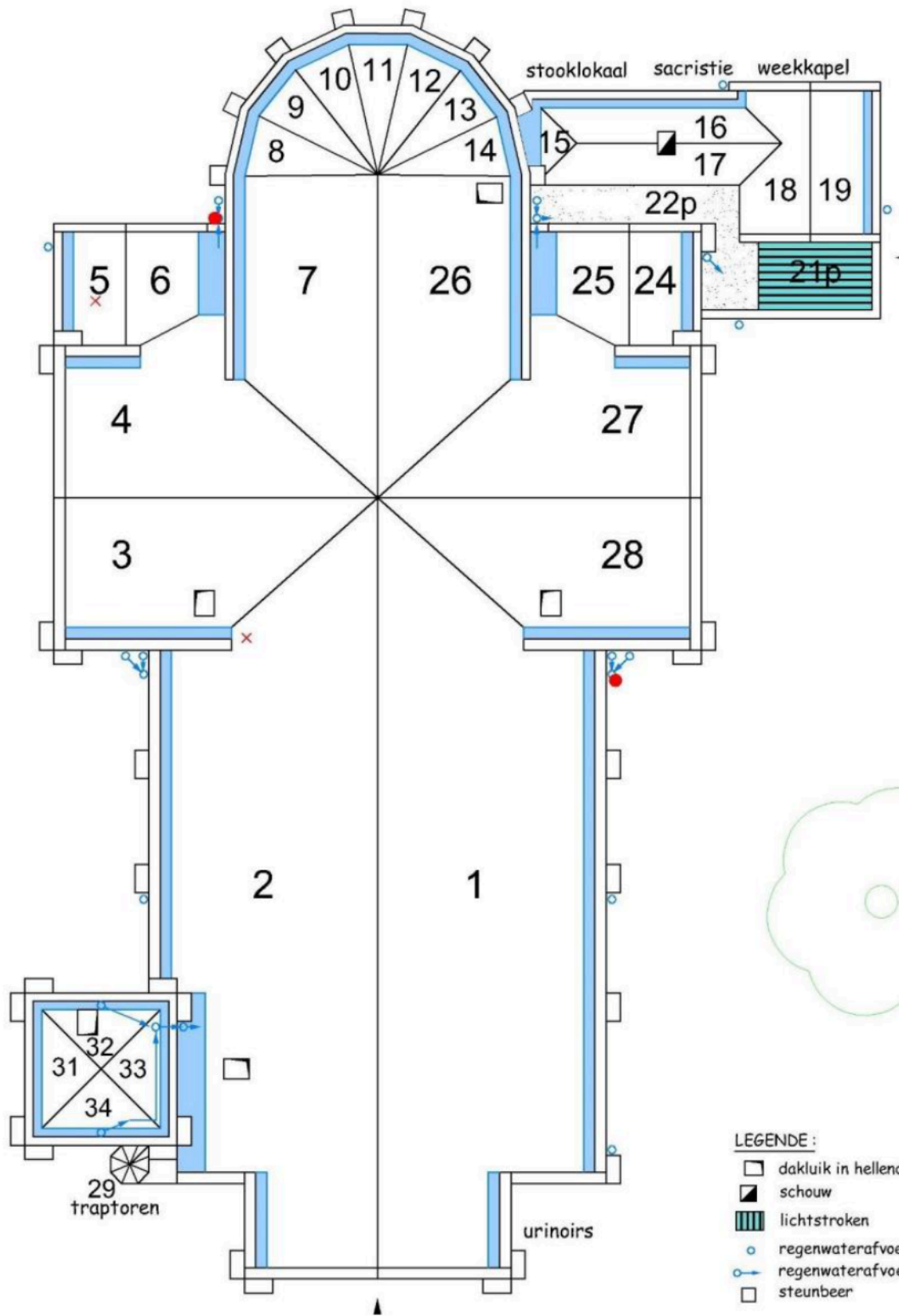
- Plattegrond naar Latijns kruis met schip van vier traveeën, een aanleunende noordwesttoren, een uitspringend transept met rechte sluiting, een koor van één travee met negenzijdige sluiting, tussen twee vlak afgesloten zijkoren; zuidoostelijke sacristie.
- Eénbeukige kerk met dwarsbeuk

- Het schip van de kerk is zó geconcipieerd dat de aanwezige pilaren het zicht niet belemmeren. De pilarenrijen vormen enkel de afscheiding tussen het echte schip en de zijgangen. Vanop alle plaatsen in het schip is er ongehinderd zicht op het koor en op het altaar (met uitzondering van enkele plaatsen 'achter' de preekstoel)
- Nuttige oppervlakte' tussen de pilarenrijen (en zonder het koor):
lengte schip 35 meter, breedte 11,60,
met ter hoogte van de dwarsbeuk (de voorste 11 meter) een verbreding tot 25 m.
- Daarnaast het koor, met breedte 11m60 en lengte 13 meter (afgerond)
- Weekkapel van 7,15 op 4,90 meter
- Stookruimte, sacristie, bergruimtes, totale oppervlakte 53 m² .

Grondplan

Dakenplan

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht

Verslag inspectie Monumentenwacht (18/09/2023)

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Redelijk

toelichting De goten en de platte dakjes naast het koor zijn niet veilig te betreden, na te zien of te onderhouden.

DAK

bouwfysische toestand		Uitstekend
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Geen

toelichting Uitgevallen leien tijdig terugplaatsen, dit kan bij het onderhoud van de goten.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Matig
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting Twee afvoerbuizen zitten volledig verstopt en zijn gebarsten. Regenwater spuit er uit en zorgt voor heel natte plekken in het vol bakstenen gevelmetselwerk.

De diameter van de afvoer van het plat dak [22p] is te klein om al het regenwater dat er op terecht komt op een vlotte manier te laten aflopen.

Technieken

- Stookinstallatie op stookolie volledig vernieuwd in 2021
- Winterkapel wordt verwarmd met accumulatoren (nachttarief)

Renovaties

- Er was een gefaseerde renovatie opgestart
 - o Fase 1 : bestrijding opstijgend vocht, uitgevoerd 2009 & 2010
 - o Fase 2 : Grondige herstelling dak en dakgoten, beëindigd in 2015
 - o Fase 3 : onderkappen muren : afgevoerd
 - o Fase 4 : Herstelling metselwerk : planning onderbroken door conflict met architect, en niet weer heropgestart, niet voorzien in meerjarenplan
 - o Fase 5 : Restauratie binneninrichting : zou – in tweede instantie – gecombineerd worden met de bestemmingsdeling met de kinderopvang, maar dat is niet doorgegaan
 - o

Algemene conclusie

Zowel het buitenmetselwerk als het interieur (vooral pleisterwerk) zijn in bedenkelijs staat

4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Beschermde stads- of dorpsgezichten waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Beschermde landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Kerkgebouw	<ul style="list-style-type: none"> • Toren is niet verlicht, behalve in de kerstperiode. In die kerstperiode is trouwens de westgevel belicht met een kersttafereel (projectie, en dit alles ingebed in harmonie met de kerstverlichting van het marktplein • Luiden van de klok(ken): <ul style="list-style-type: none"> ○ Uurslag (hele en halve uur), uitgezonderd van 's nachts (tussen 22u en 07u. ○ Angelus 's middags om 12u
Andere	<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid <ul style="list-style-type: none"> ○ Kerk is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer, de bushaltes zijn binnen een straal van 40 meter van de ingang van de kerk Bij de halte is er ook een beperkte staanplaats voor fietsen. ○ Er is ruime parkeermogelijkheid op het marktplein (50 auto's) waaronder één plaats voor gehandicapten en twee staanplaatsen met oplaadmogelijkheid. • Eind jaren 50 van de vorige eeuw is er een gemeentelijke begraafplaats aangelegd buiten het (toenmalige) centrum, en alles van het toenmalige kerkhof rond de kerk overgebracht. De ruimte rond de kerk is daarna hoofdzakelijk omgezet in grasplein, en deels in parking. • In de nabijheid zijn er geen andere gebedsruimten. Er zijn wel enkele kleine kapelletjes waar vermoedelijk enkel in de meimaand devotie plaatsvindt.

4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Openingsuren	De kerk is dagelijks open, grosso-modo van 08u tot 20u, weliswaar in de winterperiode beperkter.
Liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Misviering beperkt tot de 3e zondag van de maand en indien die er is, de 5e zondag. Aanwezigheden variërend van 25 tot 85, met een gemiddelde van 49

	<ul style="list-style-type: none"> • Daarnaast drie vieringen verenigingen (Okra & Samana – gemiddeld 45) • Schoolvieringen (ruim 100) • Kerstmisviering (179), • Goedevrijdagdienst • Jaargetijde (95) ; • Vormselviering en eerste communie • Begrafenissen • Dopen (meestal in de weekkapel)
<p>Niet-liturgische activiteiten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maaltijd voor de genodigden eeuwfeest Guynemer-monument LP - 2023 • Kerstsong van de basisschool 2023 (160 leerlingen + 188 volwassenen) • Tentoonstelling “contrast” van kunstkring 20-10 , oktober 2022 • Kerst-concert “rocking around the Christmas-tree” – Davidsfonds - 2021 • Tentoonstelling “Verscheidenheid” van kunstkring 20-10 , oktober 2020 • Tentoonstelling “ordehandhaving in de far west” - Toeristische Dienst LP (2020) • Kerstconcerten Davidsfonds Poelkapelle – jaarlijks tot 2019 • Start- en slotevenement rond de gesneuvelden 1917 “Kerstpoppy” 2016 en 2017
<p>Socio-culturele organisaties in de (deel)gemeente, al dan niet verbonden aan de kerk, die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk(en):</p>	<p>/</p>

5. Sint-Juliaanskerk te Sint-Juliaan

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

5.1. Identificatie

Naam	Sint-Juliaan
Geografische ligging	Brugseweg 40, 8920 Sint-Juliaan
Eigenaar	Kerkfabriek
Bescherming(en)	<ul style="list-style-type: none">• Niet beschermd• Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed

5.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/153121>

Kerkgebouw

Driebeukig neogotisch hallenkerkje van Sint-Juliaan is gelegd middenin omhaagde grasperken met aan de westzijde een gekasseid toegangspad vanaf de parking op het marktpleintje. Na de Eerste Wereldoorlog werd het heropgebouwd met een gelijkaardig uitzicht als het vooroorlogs gebouw. Achter de kerk ligt de begraafplaats.

Het is opgetrokken in roodgele bakstenen met gebruik van Euvillesteen voor de kraagstenen, dekplaten en aanzetten en heeft zadeldaken met natuurleien. Steunberen rondom schragen het gebouw. De spitsboogvensters zijn geprofileerd met bakstenen maaswerk. De voorgevel is bekroond met een zeszijdig overkragend torentje onder een bakstenen naald met bovenop een vergulde windwijzer. Aan de oostzijde zijn twee uitbouwjes in dezelfde bouwstijl die dienen als sacristie en berging.

- Het oorspronkelijk kerkgebouw werd in de eerste wereldoorlog compleet vernield.
- Kort na de oorlog heropgebouwd waarna de nieuwe kerk op 22 mei 1925 werd ingewijd.
- Architect was J. Coomans.
- De meest recente renovatiewerken dateren van 2007 (buitenmantel) en 2009 (binnenmantel).

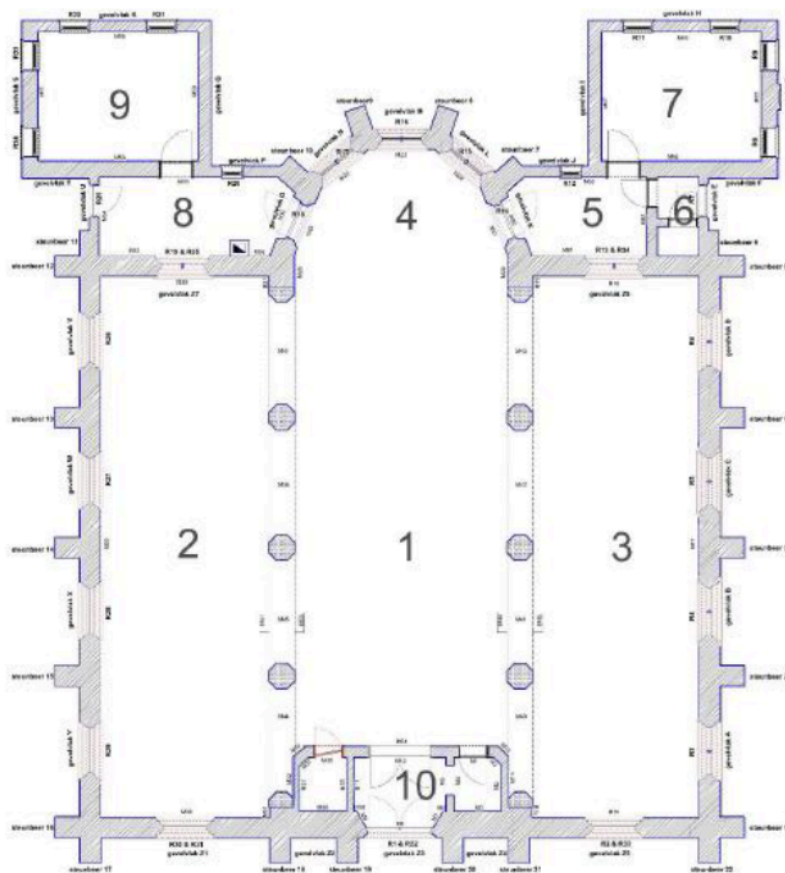
Roerend erfgoed :

- Kruisweg afkomstig uit Sint-Walburgakerk te Veurne.
- Er bestaat een inventaris.

Architecturale mogelijkheden

Grondplan

Nr	Locatie	Lengte in m	Breedte in m	Opp in m ²
1	Middenbeuk	14,5	7,45	108
2	Linkerbeuk	16,75	5,55	93
3	Rechterbeuk	16,75	5,55	93
4	Koor	6,6	4,2	14
5	Inkom sacristie	4,4	2,4	11
6	Sas en WC	2,4	1,3	3
7	Sacristie	4,95	3,95	20
8	Chauffagelokaal	5,9	2,4	14
9	Berging	4,95	3,95	20
10	Portaal + trap	6,3	2	13
11	Doksaal	7,45	2,75	20
				408

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht

Monumentenwacht aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

Technieken

- Elektriciteit vernieuwd en gekeurd in 2009
- Centrale verwarming op basis van gas met radiatoren.

Restauraties

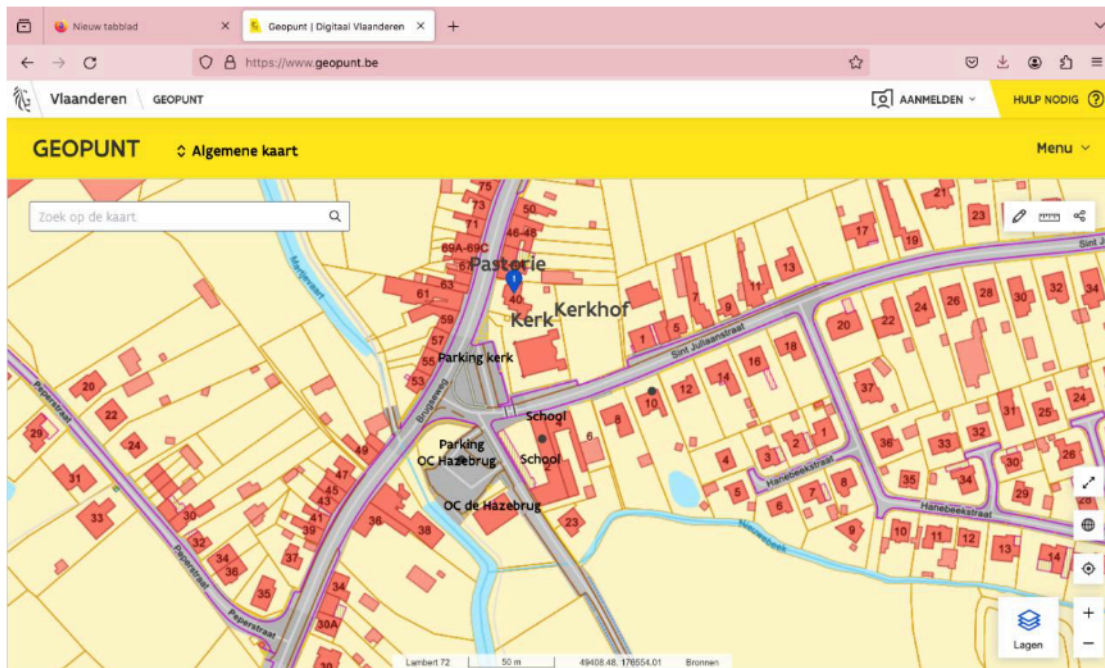
- 2007 – buitenmantel
- 2009 - binnenmantel.

Algemene conclusie

Kerk in goede staat maar toestand van de daken dienen goed opgevolgd te worden.

5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Beschermd stads- of dorpsgezichten waarvan de kerk deel uitmaakt: NEE
- Beschermd landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt. NEE
- Kerkgebouw:
 - Verlichting van de toren: Klok
 - Luiden van de klok(ken): uur en halfuur/ dagopening en sluiting
- De bereikbaarheid via openbaar vervoer en de aanwezigheid van parking. Buslijn 95
- Aanwezigheid andere functies:

Geopunt is een officiële website van de Vlaamse overheid [Meer info](#)

Beschermde stads- of dorpsgezichten waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Beschermde landschappen waarvan de kerk deel uitmaakt	Nee
Kerkgebouw	<ul style="list-style-type: none"> • Verlichting van de toren: Enkel klok • Luiden van de klok(ken): uur en halfuur/ dagopening en sluiting
Andere	<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid <ul style="list-style-type: none"> ○ Buslijn 95 • Ruime parking voorzien • Nabijheid OC Hazebrug

5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Openingsuren	Dagelijks open, 9h00 tot 18h00.
Liturgische activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijks misviering • Dopen, communies, huwelijken en uitvaarten • Sint-Antoniusnoveen (eind januari).
Niet-liturgische activiteiten	• /
Socio-culturele organisaties in de (deel)gemeente, al dan niet verbonden aan	<ul style="list-style-type: none"> • Kunstkring • Ferm

de kerk, die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk(en):

- Davidsfonds
- School
- Samana.

NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Toekomstvisie	Toelichting
Sint-Andreaskerk (Bikschote)	Renovatie	Gedeeltelijk af te breken en een nieuwe, beperkte liturgische ruimte voorzien
Sint-Paulus' Bekeringskerk (Langemark)	Valorisatie	Hoofdkerk voor de gemeente Langemark-Poelkapelle (liturgie)
Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen (Madonna)	Valorisatie	Er zijn op dit moment geen noden tot medegebruik vanuit het lokaal bestuur.
Onze-Lieve-Vrouw (Poelkapelle)	Gedeeld gebruik	Gedeeld gebruik meenemen in studie toekomstvisie publieke gebouwen en functies Poelkapelle.
Sint-Juliaanskerk (Sint-Juliaan)	Valorisatie	Er zijn op dit moment geen noden tot medegebruik vanuit het lokaal bestuur.

2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Kerk Sint-Andreas (Bikschote)

- Aanbestedende overheid is kerkfabriek.
- Wijze van samenwerken is principieel vastgelegd in samenwerkingsovereenkomst (2023).

Kerk Onze-Lieve-Vrouw te Poelkapelle

Bij de uitvoering van de studie rond de publieke functies Poelkapelle wordt een vertegenwoordiger van de kerkfabriek in de stuurgroep opgenomen. Opties of concrete voorstellen voor gedeeld gebruik moeten worden voorgelegd en afgestemd met bisdom.

GLOBALE OPVOLGING

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

VANACKER Eddy

Voorzitter gemeenteraad

VERMOTE Jochen

Algemeen directeur